

РЕЦЕНЗИЯ

от

Доц. д-р Владимир Стефанов Наков, д.м.,
Клиника по неврохирургия, „Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда“,
ЕАД

На основание чл. 4, ал. 1 и 2, чл. 9 от ЗРАСРБ, чл 26, ал. 1, чл 30 ал. 3 и чл. 31 ал. 1 от ППЗРАСРБ, чл 61 от Правилника за развитието на академичния състав в „Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда“ и Решение на Научния съвет (Протокол №25 /12.02.2019г.) съм избран за член на Научно жури, отразено в Заповед №172/09.04.2019г.

На първото неприсъствено заседание на Научното жури съм определен да представя рецензия относно:

Дисертационен труд на д-р Асен Христов Цеков на тема „Съвременни тенденции и възможности при диагностиката и лечението на Тетеред Корд Синдром“, за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност 03.01.41. „Неврохирургия“.

Дисертабилност на проблема: Представеният дисертационен труд е проспективно проучване, фокусирано върху диагностиката и лечението на различните форми на „синдрома на обтегнат терминален филум или миелон“, като самостоятелна нозологична единица или като част от синдромологията на различните форми на спинален дисрафизъм. Предвид естеството на заболяването - вродено, касаещо най-често деца в перинатална или кърмаческа възраст и предвид сравнително ниската му честота, диагностиката и лечението се провеждат в специализирани неврохирургични центрове с ангажиране на субспециализирани, малко на брой неврохирурзи. Поради това съобщенията в неврохирургичната литература са спорадични, оскъдни, базирани на малки серии, което прави невъзможно извеждането на статистически достоверни изводи и изготвяне на модели на поведение, основани на достоверен доказателствен материал. Същевременно възрастта на пациентите и патоморфологичните промени в самия гръбначен стълб са причина за ангажирането на неонатолози, педиатри, ортопеди, уролози в лечението, което прави проблема мултидисциплинарен. Всичко това е основание да приема темата на дисертационния труд за съвременен, недооценен, актуален и дискутабилен проблем.

Дисертационният труд е представен върху 138 страници (вкл. библиографията) и според изискванията включва: въведение и дефиниции – 2 стр., литературен обзор – 42 стр., цел и задачи – 1 стр., материал и методи – 4 стр., резултати – 31 стр., обсъждане – 31 стр., изводи – 1 стр., Онагледен е с 46 фигури, достатъчен брой демонстративни таблици.

Литературният обзор е изчерпателен - 308 заглавия, от които 13 на кирилица и отразява в хронологичен ред формирането и развитието на идеята за тетеринга на миелона като основен патогенетичен фактор за

развитие на неврологична симптоматика при различните форми на спинален дисрафизъм и съответно възможностите на различните форми на оперативно лечение за предотвратяване или за неутрализиране на тетеринга. Анализът на литературните източници е задълбочен и критичен. Наред с данните относно патофизиологията на възникване на заболяването през ембрионалното развитие, са представени съвременните схващания за патогенетичната роля на израстването на гръбначния стълб и липсата на съответно изместване на миелона в краниална посока поради тетеринг на различни нива и от различни фактори - плака, фиброза, кисти, скъсен терминален филум и др.. Акцентирано е върху значението на травмата като отключващ механизъм при появата на късен неврологичен дефицит. Представени са наличните класификации на различните форми на дисрафизъм (патоморфологична и клинична) и съответните варианти на оперативно лечение. Демонстрирани са противоречията относно индикациите и сроковете за операция при различните форми дисрафизъм и особено при тези, при които има несъответствие между клиничната изява и образната верификация, а също така и противоречията относно типа и обема на оперативната интервенция. Изводите от литературния обзор са коректни и обосновават липсата за момента на ясно формулирана цялостна концепция за лечение на това заболяване. Добро впечатление прави включването на български автори в книгописа, въпреки че публикациите на кирилица са оскъдни и от ограничен брой български автори.

Целта е конкретна и ясна, а задачите съответстват на целта и подпомагат нейното постигане. Задачи № 5, 6, и 7 са заявка за собствен принос към терапевтичния подход по отношение на ТКС.

Клиничният материал от 84 случая е достатъчен за достоверен анализ. Включва 11 групи, разпределени по патоморфологичен признак според вида на дисрафичния дефект като две от групите се състоят от пациенти с вторичен постоперативен дисрафизъм. Разпределението по пол (превалиране на женския пол), възраст и по клинична изява е сходно с това от литературата, както и разпределението според придружаващите заболявания.

Методите са описани коректно и са структурирани съгласно поставените цели и задачи. Значение има факта, че е използван проспективен метод на проследяване, което позволява използването на монографично наблюдение за проследяване на резултатите, както и използване на метода за експертна оценка, включваща технически, биомеханични, биологични показатели и графични изображения за оценка на ефикасността на хирургичното лечение, което е предпоставка за достоверност на резултатите.

Резултатите са документирани и представени коректно. Проследяването е средно за период от 6 месеца, който срок е достатъчен за отчитане на непосредствените постоперативни резултати и наличието на постоперативни усложнения. Предвид спецификата на патологията, по-късните резултати са зависими в голяма степен от провеждането на последващи процедури - физиотерапевтични, ортопедични, урологични и др., поради което не е коректно използването им за отчитане на чисто неврохирургичните резултати. Подробно са документирани и представени

9 демонстративни случаи, касащи различни форми на дисрафизъм, някои с допълнителни усложнения, което придава допълнителна яснота и достоверност на дисертационния труд.

Обсъждането е базирано върху създадената от автора етиопатоморфологична класификация на заболяването и анализира клиниката, диагностиката и вариантите и спецификата на оперативното лечение според типа на дисрафизма. Предлагат се някои оригинални хирургични прийоми при невъзможност за дететеринг със стандартните методи – например дислокацията на цялата плака в краниална посока заедно с нервните структури с оглед запазване на проксималните сегменти на миелона, както и разширяването на краниално разположения дурален сак и гръбначен канал за осигуряване ликворното обтичане на патологичните структури.

Изводите са 12 на брой. Основно значение има изводът, доказващ значението на ТКС като основен етиопатогенетичен фактор за появата и развитието на неврологичен дефицит при наличие на дисрафизъм. Изводите касаят всички аспекти на третиране на дисрафизма – патоморфология, клинична изява, класифициране на различните форми на заболяването и оперативно лечение – индикации, срокове и специфика на оперативната техника.

Приносите са свързани с доказването на ТКС като причина за неврологично влошаване, авторското допълване на съществуващата патоморфологична класификация, доказване значението на МР диагностиката на целия невроаксис за детайлизиране на патоморфологичните промени, изработването на диагностичен и терапевтичен алгоритъм, въвеждането на невромониторинга и ултразвука като стандарт при оперативното лечение на заболяването, въвеждането на оригинални оперативни прийоми за запазване на функционалните нервни структури и за възстановяване на анатомичната цялост на дуралния сак и вертебралния канал. С национално значение е приносът, относещ се до въвеждането на оперативни техники при ТКС, обусловен от прогресиращи деформации на гръбначния стълб.

Представеният на 32 стр. автореферат отговаря на изискванията и включва всички необходими части. Добре е онагледен и представя адекватно разработеният дисертационен труд.

Публикациите във връзка с дисертационния труд са 2 публикации в български научни списания и 3 научни съобщения, изнесени на международни конференции, чиито резюмета са публикувани в престижни международни научни списания. С така представените публикации д-р Цеков покрива напълно минималните изисквания за присъждането на тази степен (35 точки от изискваните 30), съгласно Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

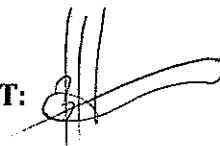
Заклучение: Дисертационният труд на д-р Асен Христов Цеков е посветен на актуален и дискусатилен проблем, отговаря на приетите критерии и представлява пространно и задълбочено проучване с безспорни приноси по отношение класифицирането, диагностиката и лечението на вродените и придобитите форми на ТКС.

Поради това предлагам на членовете на Научното жури да гласуват "ЗА" присъждане на образователна и научна степен "Доктор"

на д-р Асен Христов Цеков в област на висше образование 7.
Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина,
научна специалност „Неврохирургия“.

02.05.2019г.
гр. София

РЕЦЕНЗЕНТ:

(Доц. д-р Вл. Наков, д.м.)